Cyfarfod Cyntaf

Grŵp Arbenigol ar Rywogaethau Cymru

Cofnodion y cyfarfod cyntaf
a gynhaliwyd yn Ystafell Gynadleddau, Canolfan Technium, Aberystwyth
10 Mawrth 2009 10:15am tan 3:00pm

Yn bresennol:

Stephen Bladwell (Cadeirydd)	
Adrian Fowles	CCGC (Infertebrata)
Andy Jones	CCGC (Planhigion Fasgwlaidd)
Craig MacAdam	Buglife
Derek Moore OBE	Cymdeithas Adaregol Cymru
Kate Williamson	Grŵp Mamaliaid Eryri, Partneriaeth Bioamrywiaeth Cymru
Ray Woods	Plantlife
Reg Thorpe	RSPB
Rob Strachan	Asiantaeth yr Amgylchedd Cymru
Russell Hobson	Gwarchod Gloynnod Byw
Sian Whitehead	CCGC (Adar)
Steve Chambers	Adran Materion Gwledig
Steve Lucas	Ymddiriedolaeth Gwarchod Ystlumod
Tammy Stretton	Ymddiriedolaethau Natur Cymru
Trevor Dines	Plantlife

Ymddiheuriadau:

Geoff Liles	Grŵp Mamaliaid Cymru
Jerry Lewis	Cyngor Sir Fynwy/Grŵp Gweithredu Bioamrywiaeth Gwent Fwyaf
Liz Halliwell	CCGC (Mamaliaid)
Liz Howe	CCGC (Ymlusgiaid ac Amffibiaid)
Matthew Ellis	CCGC
Pete Jennings	Dŵr Cymru

Cofnodion:

1. Cyflwyniad	SB – Prif rôl Grŵp Arbenigol ar Rywogaethau Cymru yw darparu cefnogaeth ac arweiniad i'r grwpiau ecosystemau amrywiol.
2. Cadarnhau aelodaeth	SB – dim cynrychiolaeth forol gan y bydd y grŵp ecosystemau morol yn ymdrin â rhywogaethau morol. RS – gall ymdrin â physgod ar ran Asiantaeth yr Amgylchedd. TD – awgrymodd y gallai Sam Bosanquet ac Alan Hale ymdrin

	â phlanhigion isel. **PWYNT GWEITHREDU 1 TD/SB**
3. Adolygu cefndir	SB – mae'r grŵp hwn yn deillio o'r adolygiad diwethaf o Gynllun Gweithredu'r DU ar Fioamrywiaeth a gwblhawyd yn 2007 sy'n datganoli mwy o gyfrifoldeb dros gyflawni i bob un o'r rhanbarthau. Gweler dolenni cyswllt 1 a 2 ar yr agenda. Bydd y strwythur newydd yn cael ei gyfuno â Fframwaith Bioamrywiaeth Cymru a Strategaeth Amgylcheddol Cymru.
4. Adolygu cylch gwaith y Grŵp	Gweler Dolen Gyswllt 1, tudalen 9 1. *Dod â chyngor perthnasol ynglŷn â rheoli cynefinoedd rhywogaethau at ei gilydd a sicrhau bod y cyngor ar gael ar wefan PBC, nodi bylchau a llunio canllawiau/cyngor ar gyfer rhywogaethau lle bo angen.* Holodd y grŵp beth yn union roedd hyn yn ei olygu gan y gallai olygu llawer iawn o waith. Cytunwyd bod angen ymchwilio i hyn. 2. *Datblygu rhestr o bwyntiau gweithredu sydd i gael blaenoriaeth (yn ymwneud â safleoedd penodol) y dylai Grwpiau Ecosystemau ac Arweinwyr Rhywogaethau eu gweithredu.* Teimlai'r grŵp fod hyn yn y lle cyntaf yn rôl i'r Partneriaid Arweiniol (lle maent yn bodoli), a bod llawer ohonynt eisoes yn gweithio er mwyn llunio camau gweithredu. Angen adolygu ar ôl i'r gwaith hwn gael ei gwblhau. 3. *Llunio rhestr yn flynyddol o'r deg prif bwynt gweithredu ar gyfer rhywogaethau lle mae angen gweithredu ar frys. Byddai hon yn rhaglen dreigl o weithrediadau. Mae'n bosibl na fydd gan aelodau'r grŵp hwn yr hawl i weithredu.* Mae'r grŵp yn teimlo'n anesmwyth ynglŷn â chynnwys niferoedd, ond roeddent yn cydnabod bod hyn yn ddymunol ar gyfer rhai sefydliadau. Teimlai'r Grŵp yn y lle cyntaf y byddai'n ddoeth rhestru'r rhywogaethau hynny sy'n wynebu'r bygythiad mwyaf o gael eu difodi pe na bai dim yn cael ei wneud yn y dyfodol agos, ac y gallai rhywogaethau nad oes angen gweithredu ar unwaith yn eu cylch aros am ychydig. Pawb i edrych ar eu rhywogaethau ac i nodi'r rhai hynny sy'n galw am weithredu ar fwyaf o frys. **PWYNT GWEITHREDU 2 PAWB erbyn 10 Ebrill**

	4. Canfod bylchau mewn gwybodaeth a sgiliau, a naill ai rhoi sylw uniongyrchol i'r rhain neu argymell i PBC sut y gellid eu llenwi. **PWYNT GWEITHREDU 3 PAWB i anfon syniadau at SB.** *5. Canfod polisïau sy'n achosi rhwystr, a helpu, drwy anfon sylwadau i'r Grŵp Polisi, i ysgogi'r gwaith o ddatblygu polisi a monitro canlyniadau.* **PWYNT GWEITHREDU 4 PAWB i anfon syniadau at SB** *6. Darparu sylwadau i unrhyw grŵp rhywogaethau cyffredinol yn y DU a sefydlir gan Bwyllgor Sefydlog ar Fioamrywiaeth y DU.* Mae Liz Howe yn cynrychioli Cymru yng nghyfarfodydd y Deyrnas Unedig ac mae angen datblygu system er mwyn sicrhau cyfathrebu effeithiol y ddwy ffordd. *7. Helpu i ddatrys unrhyw wrthdaro posibl rhwng anghenion rheoli cynefinoedd rhywogaethau fel y maent yn codi.* Teimlai'r Grŵp Arbenigol ar Rywogaethau Cymru fod angen edrych ar integreiddio rhwng y grwpiau ecosystemau a'r Grŵp er mwyn sicrhau bod y gwaith yn cael ei flaenoriaethu'n briodol. *8. Cysylltu â Phartneriaid Arweiniol rhywogaethau i ddibenion adrodd.* Teimlai'r Grŵp mai'r Partneriaid Arweiniol ddylai fod yn gyfrifol am adrodd drwy'r system BARS – nid yw'r gallu gan y Grŵp i ymgymryd ag unrhyw waith adrodd uniongyrchol. Serch hynny, gallai'r grŵp gynnig cefnogaeth a chyfarwyddyd ynglŷn â grwpiau ecosystemau. Cyffredinol – roedd angen ailddrafftio rhywfaint o'r cylch gorchwyl. **PWYNT GWEITHREDU 5 SB**
5 Strwythur a rhaglenni gwaith ar gyfer y dyfodol	Ni ellir ystyried hyn nes bydd y Cylch Gorchwyl wedi'i ailddrafftio.
6 Y Prif Dasgau	**Cyfeirio Rhywogaethau**

Y dasg gyntaf yw edrych ar y rhestr newydd a nodi targedau a phwyntiau gweithredu allweddol. Mae templed wedi'i baratoi ond gan nad oedd pawb wedi'i weld ni allai'r Grŵp wneud sylwadau eto. Serch hynny, cyn y gellid llenwi'r templed â gwybodaeth teimlai'r Grŵp unwaith eto fod angen nodi Partneriaid Arweiniol a blaenoriaethu rhywogaethau ar gyfer ysgrifennu pwyntiau gweithredu a thargedau (gweler 4.3).

Dylid nodi Partneriaid Arweiniol yng Nghymru os yw hynny'n bosibl ond cydnabyddir y byddai Partner Arweiniol ar lefel y DU yn fwy priodol mewn rhai achosion. Bu'r Grŵp yn meddwl tybed a fyddai'n bosibl dod o hyd i Bartneriaid Arweiniol mewn Prifysgolion, ac os oedd Llywodraeth Cynulliad Cymru'n ariannu Prifysgolion yna efallai y gellid gwneud rôl Partner Arweiniol yn un o amodau dyfarnu grant.

Mae rhai Partneriaid Arweiniol ar y blaen i eraill gyda Phwyntiau Gweithredu a Thargedau. Nododd grwpiau amrywiol bod angen sicrhau bod rhywfaint o adnoddau ar gael er mwyn nodi pwyntiau gweithredu a thargedau ar gyfer rhai rhywogaethau sydd heb lawer o arbenigwyr. Mae angen egluro rôl Partneriaid Arweiniol ar frys.

PWYNT GWEITHREDU 6 SB i egluro rôl Partneriaid Arweiniol a holi Grŵp Llywio PBC ynglŷn ag anghenion ariannu.

Mae'r RPSB eisoes wedi mynd drwy'r broses hon o flaenoriaethu a bydd yn cylchredeg ei meini prawf ar gyfer dethol rhywogaethau.

PWYNT GWEITHREDU 7 RSPB

Mae Targedau a Chynlluniau Gweithredu ar gyfer mamaliaid wedi eu drafftio'n barod a byddant yn cael eu dosbarthu i'r partneriaid allweddol cyn bo hir. Lle mae Targedau a Phwyntiau Gweithredu wedi'u drafftio'n barod yna dylai hyn symud yn ei flaen.

Arweiniad ar Rywogaethau

Mae cais wedi cael ei wneud gan Amgueddfa Genedlaethol Cymru drwy'r ganolfan/canolfannau cofnodion lleol am arweiniad ar daflenni gwybodaeth blaenoriaethu rhywogaethau. Gofynnodd y Grŵp a oedd hyn yn ddefnydd da o adnoddau a hefyd pam na ofynnwyd i sefydliadau arbenigol lunio'r rhain. Cynigiodd Trevor Dines y byddai'n cysylltu â Diana Reynolds ynglŷn â'r mater hwn.

PWYNT GWEITHREDU 8 TD

7 Camau sydd i gael blaenoriaeth gan grwpiau ecosystemau	Heb ei drafod
8 Cyfathrebu	Mae'r Grŵp Polisi wedi cael un cyfarfod hyd yn hyn. Mae aelodau amrywiol o'r Grŵp Arbenigol sydd ar grwpiau ecosystemau yn mynychu rhai o'r grwpiau a gallant gynnig adborth. Bydd yr holl gofnodion i'w gweld ar wefan PBC. Mae angen datblygu tabl er mwyn nodi'r cysylltiadau presennol â grwpiau ecosystemau drwy aelodau'r Grŵp Arbenigol ar Rywogaethau a nodi unrhyw fylchau. **PWYNT GWEITHREDU 9 SB.**
9 Cyfarfodydd y dyfodol	Mae angen i'r cyfarfod nesaf fod yn gyfarfod wyneb yn wyneb. Dyddiad 10 Mehefin 2009.

Pwyntiau Gweithredu:

Pwynt Gweithredu 1	TD i anfon manylion ynglŷn â sut i gysylltu â Sam Bosanquet ac Alan Hale at SB. SB i'w gwahodd i'r cyfarfod nesaf
Pwynt Gweithredu 2	Pawb i nodi rhywogaethau y mae angen gweithredu mewn cysylltiad â hwy ar unwaith ac anfon y rhestr at SB erbyn 10 Ebrill
Pwynt Gweithredu 3	Pawb i ystyried syniadau ar gyfer llenwi bylchau gwybodaeth a sgiliau
Pwynt Gweithredu 4	Pawb i ystyried rhwystrau mewn polisïau ac anfon ymateb at SB
Pwynt Gweithredu 5	SB i ailddrafftio'r Cylch Gorchwyl
Pwynt Gweithredu 6	SB i egluro rolau Partneriaid Arweiniol
Pwynt Gweithredu 7	RSPB i gylchredeg eu meini prawf ar gyfer dethol rhywogaethau
Pwynt Gweithredu 8	TD i siarad â Diana Reynolds ynglŷn â pharatoi taflenni gwybodaeth am rywogaethau
Pwynt Gweithredu 9	SB i ddatblygu tabl yn nodi cysylltiadau â grwpiau ecosystemau.

SL, RH, SB Mawrth 2009